

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiului, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt și se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.

Episole nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. vându-se litere gărmănd — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Prenumeratii nouă

„Telegraful român”.

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe semestrul următoriu, respectiv pe trimestrul Iulie-Septembrie al anului 1882, cu preșul cel mai moderat, care se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratii se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată căl.

Se atrage atenția on. domni abonații, al căror abonament se sfârșesc cu ultima luna 1882, și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expedita silita a sista, sau a întârziu cu spedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român”
în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expedire se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Cereri scoale în Sibiu.

(O-1) Un organism numai atunci poate funcționa regulat, când organele singurătate și împlinesc și ele funcțiunile lor. E lucru natural deci că singurătatele organe să fie sănătoase, spre a-și putea ținea locul în organism. Nefuncționarea unuia impedează regulația funcționare a întregului, și cu vremea poate aduce nimicirea lui.

Dacă vom lăsa organismul statului nostru ca sănătos să reneșătos — nu vom cerca de astădată, — vom constata neperfecția funcționare a lui. și aceasta în toate direcțiile vieții publice, fie ea justiție, fie administrație, fie instrucție, comunicare, sau mai scăzut Dumnezeu ce. E trist de o constată aceasta, însă e fapt, și nu stă în puterea noastră să redrepte lucrului spre bine.

Singurătele organe nu pot funcționa, și ca urmare e întreaga întregul. și funcționarea nu va fi regulată căt timp va domini sistemul de aici, căt timp se vor delatura oamenii cu capacitate și se vor înlocui prin mediocrități, căt timp naționalitatea vor fi tractate ca pâna acumă în Ungaria.

La Unguri și sisteme ca se eschida pe naționalități, și în specie pe români, dela toate oficile statului. și acel rari amplioză, care din cîte scie ce consideră sătăci încă în oficiul lor, doamne multe ne-ar mai scrie spune despre delicatesă, cu care sunt tractați. Delăturarea românilor dela posturi mai înalte și lucru de toate dilele, și denumirea lor în vre un post, e raritate, lucru care, dacă se întâmplată din 10 în 10 ani, să ne pară bine. și aceasta se observă în toate ramurile organismului statului.

In timpul din urmă credeam că oamenii vor mai fi prins la minte. Se vede însă că ne-am îngălățat.

Si poate spre binele nostru. E mai bine poate pentru noi, că ne

arată pumnul, decât ar fi, când ne-ar mulcomi cu promisiu — ca și după 1848, sau când la anumite ocazii ne-ar trage printre buze sfoară unsă cu miere.

Pentru 2 comitate aproape curat românescii s-au denumit de cărând prefeți noi. Se nu se crează însă de demumii sătăci români, sau că cel puțin cel del comitatul Făgărașului și român. Doamne feresce. El sunt cameni, pentru cari aristocraticul „Pesti Napló” a felicitat pe el Tisza. Sunt magnati, ai căror protopărinți au adus asupra-toarei legi „Compilatiae și Aprobatae”, sunt magnati, cari la nimic nu își mai mult, ca și la tradițiunile familiei lor, și cărora la prăzdini de instalare și-a revocat în memoria rolul nucelor, pe timpul când trăeau protopărinți lor. Sunt prefeți, cărora li s-a pus în perspectivă la ce ar putea servi și în ziua de astăzi nucelor.

Noi români, ca cameni blandi cum suntem, tăiem, suferim, și căte unii mai înregistram faptele impline, de cari dacă nu noi, cel puțin nepoții nostrii, se vor putea folosi.

E minunat sistemul ungurilor față cu noi. Ne-închiș toate căile. Singură biserică ne-a mai rămas în tactă, și scoala binigoră atacată. Însă și așa cum e, ne servesc foarte mult. Biserica și scoala și singurul teren, pe care ne mai putem mișca. Biserica și scoala la noi ortodoxă, scoala, numai scoala la frații unuți în popră. Si aici e rațiunea pentru ce strigăm în continuu: grijiți de crescerea tinerimiei!

Năr și poate fară interes a arăta ce crescere primește junimea noastră, cu cădă dragoste către biserică și preoție ese tinerimă din scoala noastră chiar, abstracție facând dela instituții străine, năr și fară interes, însă și las la aprețarea celor competenți.

E dureros când privim în jurul nostru și vedem cum stăm. Ne doare mâneră tractare din partea părintilor patriei, ne doare neinteresarea bisericii de crescere religioasă a filor sei, mai tare ne doare însă indiferența multă față de instrucția junimiei de aici.

Se vede că bărbății noștri politici judecă atât. El cred că nația se va folosi prin instituție, și încă de credit și economii. Noi cerem scoale în Sibiu, și ei însinăzări ori și ce, numai scoale nu.

Suntene eschizi sistematice dela toate beneficiile statului, și noi nici de cea că ne-a mai rămas nu în grijiu, suntem, suntem passivisti și în grijiu, fără de scoale.

Se ne familiarizăm puțin cu ideea, că junimea nu e bine să mai crească în negrijă de pâna acumă, se nu uităm că de pe urmeri ei zace viitorul, să vom uită că junimea va fi, cum o vom cresce noi. Să nu le uităm acestea, să nu le uităm, căci ni s'a spus, că rolul jucă încă nucelor în statul ungureș.

Revista politică.

Sibiu, în 30 Iunie.

Cu toată căldura africană evenimente mari au început a se desfășura în țara Faraonilor, în Egipt încă

afacerile noastre de a casă se perd și ca sună năr există. Acele ce se petrec în Egipt le punem la alt loc, mai la vale.

Aici vom pune de astădată una din acele imagini extraordinare cum ni le infățișeză impreguriările dualistice ale monarhiei noastre.

Pe când la noi guvernul își dă toată silință să centralizeze și sufletele din toată suflarea omenească într-un suslet maghiar, dincolo de Leita

guvernul se luptă cu centraliștii de toată măna în favorul unui federalism, care se „impacă” toate naționalitățile de acolo. Și luptă din Cislaitania cu numai serioasă, dar invinsură chiar. Guvernul nu crătuș adunări, nu discursuri în adunări, confisca diare fară mult scrupul îndată ce sunte că sunt cuprinse de un spirit opus nisipelor sale. Contraire însă sunt neobișnișii în inventiunile lor. Inventează modalități noue cum să se adune și cum să se manifeste dorința lor. Într-o adunare nouă de cărând în Zwickau, deputatul Sturm a tănit un discurs, care culminează în dilema: „Față cu adunările noastre nu ne rămăne altă alegere decât supunere sau vrăjmașie”. Această dilemă, care o foaie vinează, este un răspuns la „capitalizarea“ inainten federalismului* cu care ne imbiș contraria.

Brăteanu spune o telegramă dela Bucurescii cu pleaca în Germania cu scop de a se întâlni cu Bismarck. „Fremdenblatt“ vorbind de silențele diare românescă pentru a crea Austriai adversari printre puterile europene cu scopul de a aduce o soluție în cestiunea Dunărei favorabilă României, exprimă regretul să căzămenea iluzioni mai există încă la români, căci acesta iluzioni sunt de natură a îngrăuna raporturile amicale dorite de Austria, care în cestiunea Dunărei nu reprezintă interesele sale particolare, ci interesele Europei.

Diarul oficios dice apoi: „Violătiunile drepturilor de suveranitate a României există numai în imaginării diariștilor români, proiectul Bârberi fiind primit de toate puterile cari sunt departe de a admite o astfel de violătiune și cari n'au nici un interes a atinge suveranitatea României. Atacurile dinice ale diarelor românesc contra Austriei sunt mai prejudiciabile României decât Austria; dealmătirea de nu vor ajunge a provoca printre puteri desacordul atât de dorit de aceste diare. Interesele României, din contră vor căstiga dacă va inceta la Bucurescii a se opune contra concernului European.“

Cetim în „Telegraful“: Rêu a apucat o regele Milan; dar nici confrate și vecinul său principale Alexandru de Batemberg nu se lasă mai puțos. Amândoi rivalizașă în despotică și în inventiuni antiliberale.

Guvernul regelui dela Belgrad, după ce a inventat mijloaci de a face deputați dintre cetățeani care n'au avut nici o sută parte din numărul voturilor exprimate la alegerile, i'să părut că inventiunea nu e destul de

ingenioasă, și a zămislit în căpățina sa ideea de a se amenda toti deputați cari ar avea dorință său trebuință de a se retrage dela Scupină!

Cu glavă sunt ministri regali, dar nici ministrii principari au obostanii pe umerii lor,

Au făcut lovitură de Stat, dar blâstămatii de liberali nu' lasă se doarmă înincă. Gazetele lor vorbesc poporului de libertate, de moralitate și de onestitate, și poporul de, e cam prosticel, le poate crede foarte lesne, se poate răeti și doamne feresce de ce se poate întâmpăla.

Gazetele dar să se suprime.

Mesagerul guvernului rus publică asupra ultimilor arestări de nihilisti următorul comunicat:

„Cercetările facute, în urma condamnărilor pronunțate de Senat și a execuției criminalilor, spre a descoperi și alți nihilisti, au condus, afară de arestările facute în Odessa și Kiev, și la arestarea cător-va persoane din Petersburg și Moscova care, din procesele de mai nainte, sunt considerate ca nisice însemnări criminale de Stat. În urma supraveghierii, la care au fost supuse mai târziu unele persoane, care fură bănuite că aparțin unei societăți secrete, autoritatea competente se convinse că un grup de membri din această societate se află în Petersburg și se ocupă cu pregariri pentru crime noi. După ce fură descoperite toate persoanele care aparținace acestui grup, precum și culcul în care se făcea acesta pregătit, apoi fură arestate 18 persoane dintre care sepe aveau paspoarte false și erau de mai nainte cunoscute poliției, ca agitatori din societatea criminală. Cercetându-se culcul, se găsi o mașină pentru facerea de dinamită și de bombe explosibile. O corespondență începută după aceasta cu poliția delectivă din Moscova, avu de rezultat arestarea cător-va persoane de acolo. După ce se făcură aceste arestări, trei persoane care erau cu paspoarte false în Moscova reușiră a fugi de acolo. În locuința acestora se găsiră aparate tipografice, destinate negreșit pentru tipărirea de scrisori secrete.“

La acestea diarul „Golos“ respunde cu următoarele observații:

„Astfel dar partida revoluționară n'a dispărut încă, ba nici nu s'a mai astămpărat măcar, ci se arată din ce în ce mai activă și ea măsuri spre a putea luptă și mai bine. Si toate acțiunile cu toate sforțările cele mari ale poliției și cu toate asurările date în aceste din urmă tempuri intemeindu-se pe isvoare oficiale, că poliția, în luptă ei, și a ajuns la întâmpinare. Cănd se întâmpină că hydra rebeliunii este călcată în picioare că n'avem a nede teme de ea, că este aproape timpul în care vom putea începe să ducem din nou o viață linisită. Un succese neîndoios repartit de poliție în luptă sa contra rebeliunii, vedem în faptul că nouă atentat ce se plănuiește a fost descovert la vreme. Poliția a corespus cu adeverăta ei în semnătate: ca a reușit să preîntâmple crima îngrozitoare.“

„Dar bucuria ce simțim cu toții, se domolăse prin convingerea că încă

ne afăm pe craterul vre unui vulcan, din care va iubișuni fără veste o explozie înspăimântătoare. O asemenea explozie a fost negreșit preîmpătemă. Dar cine poate săore că ea a fost cea din urmă? Linisca, de care are o sază de mare trebuință această Rusie atât de sfîrducândă poate fi restabilită numai când guvernul va descrepta o deplină încredere și sicurăță în societate, că este foarte otărât să scape societatea din această stare de febere și de turburări.²

Cele comunicate de *Mesagerul rus* sunt date prin sita oficială și aşa nu se spune cine sunt cei compromiși! Se dice în comunicatele altor diare că un mare duce, Ignatiev și chiar și Scobelev, ar fi între cei compromiși. Despre cest din urmă „Gaulois” susține că s'a otrăvit, ca se incunjură rușinea ce avea se pată în urma descoaceririlor ce s-au făcut. — Încoronarea țarului se dice că se va face în tâcere. Cerculează faima, că împăratul rusesc își espedează averea mobilă în străinătate.

Crisa egipteană.

Dela masacrul din Alexandria incoace, despre care am reprodus un raport în numărul trecut s'a întrunit conferență la Constantinopol. Conferența se compune din ambasadorii puterilor europene pe lângă poarta otomană. Despre sporul conferenței am amintit cu alte ocazii. Resumăm acum că Turcia n'a voit se întrevină cu putere armată pentru restabilirea ordinei în Egipt. Din contră, după cum scim a distins cu ordinul cel mai înalt pe capul revoluționarilor. Guvernul Engleziei prevedând că din conferență n'are se rezulte nimică, că nu va întrevinu cu putere armată pentru restabilirea ordinei în Egipt s'a pus pe lueru, a armat corăbii mari și mici a mobilisat trupe și s'a pregătit pentru eventualitatea cea mai serioasă.

Atunci admirul Seymour, care sta dinaintea Alexandriei, a pretins ca Egiptenii să sistze înarmarea forturilor căci altcum le bombardează. Egiptenii promiteau dar nu împlineau promisiunea; în 9 Iulie cu ocazia unei reconoasceri de pe mare, Englezi au constatat că Egiptenii armează mai de parte forturile dela intrarea în port^{en} tunuri de calibru greu. Deci admirul englez a pregătit o proclamație în care invinătoresc pe egipteni respective pe autoritățile egiptene că își calcă cuvântul și au cerut ca în termen de două săptămâni oare se i pună la dispoziție forturile căci altcum le bombardează. Vîșend Englezii că amenințările nu folosesc nimic și că Egiptenii continuă la întărirea tuturor pozițiunilor care apară Aleksandria ură pășit la încercările cele de urmă de a evita conflictul. În zadar. O telegramă dela 9 Iulie n. 11 care noaptea spune că consulul general interimal englez Cartwright a trimis consulilor generali să elorolizeze puteri o notă de exprimări înrmătoare:

¹„Am onarea a Te încunoscință,
că și foarte de dorit a provoca pe
suditi statului Dțale să părăsească
Alesandria în donecje și patru de
oare dela primirea acestei note și să
se imbarce pe una din corăbiile din
port.”

Telegrama dice mai departe, că toți consulii și funcționarii consulaților să se întoarcă în port.

lor s-au imbarcat pe corăbiile din port.
Înă o somătuine și cea din urmă
a fost în 10 Iulie n. în care s'a pretins
de nou dela Egipteni punerea forturilor
la dispoziția trupelor engleze, căci
altele în făcătul dilei din 11 Iulie n.

se va incepe bombardarea.
Telegrama din 11 Iulie n. vine și spune că bombardarea s'a început la 7 oare dimineată.

In momentul cand scriam cele de mai sus ne sosesc diarele in care cetim:

Dela London se telegrafează (11 Iulie n.) După un raport dela Alexandra năile „Sultan“ și „Superb“ au început adi dimineața bombardarea. Baterii din forturile portului au răspuns numai de către. Proiectile la început n'au ajuns năile. Mai târziu la luit parte la bombardare o escadră întreagă. La 7 1/4 ore focul de artillerie era general. După un foc de tunuri de douăzeci de minute două forturi au căzut. Năile n'au suferit nimic.

London 11 Iulie n. Lui „Standard“ se telegrafează de pe bordul enrașatei „Invincible“ la 7 1/4 ore: Năile enrașate „Alexandra“, „Sultan“, „Superb“ au început bombardarea. Bateriile au răspuns numai de către. Proiectile la început n'au ajuns până la năile. După aceea au luat parte la bombardare și restul flotei. După două minute două forturi au amuțit. Fortul „Pharos“ pare a fi suferit mult. Năile sunt intacte.

London 11 Iulie n. „Bureau Reuter“ anunță din Alexandria: Toate forturile de către mare au fost constrinse să tacă. Marinarii (englezi) au desbarcat și ai săi tuturile (egiptene) cu euse. În fortul Mex soldații egipteni său s-au bătut bine, 40 soldați englezi sunt răniți. Palatul Raseltein e ruină. Năile curiasate „Monarch“ și „Penelope“ bombardeară forturile în lângă portului.

Sunt interesante motivele resbo-
iului inceput aşa cum ni le presen-
tează „Națiunea“.

Eată ce dice acest diariu:

Nici o putere din Europa nu este mai interesată decât Anglia în ceea ce privește egipteană. După părerea fostului ministru de finanțe egiptean, Sir Rivers Wilson, canalul de Suez este nu numai calea cea mai sigură și mai comodă a comerciului englez, ci și condiția *sine qua non* a imperiului său colonial din Asia. Anglia domnește peste India numai cu 60,000 de oameni, nu pentru că acest număr este îndestulător pentru măntinerea autorității sale, ci pentru că prestigiu său în fața indigenilor este neațins, pentru că poporul indian crede în energia, în curajul și puterea imperialului britanic. Fără aceste elemente, India nu poate fi ținută în frâu numai cu 60,000 de oameni. Dacă vor apăra în India, precum de sigur se va afă, că Englezii au fost maltratați și insultați, fără ca se să poată satisface, atunci autoritatea și prestigiu lor în fața Indienilor s'a dus. Si dacă Arabi pașă devenit astăzi idolul populației egipțene, causa este că toată lumile îl crede tare. Fellahul nu ascultă decât de cel puternic. Indianul este de aceleasi fel.

Aceste considerații ne explică ce poate perde Anglia dacă s-ar arăta slabă în impregăurile de față. Astfel d. Gladstone este nevoie a se întoarce nu numai la politica răsboinică a Lordului Beaconsfield, ci încă la toate măsurile răsboinice militare luate de predecesorul său, măsuri care au ridicat cele acrabe critice din partea opoziției liberale. Ordine s-au dat că trupele de geniu din Chatam, Aldershot, Portsmouth și Plymouth să fie gata pentru orice evenimentătate. Cel dințâi corp de ocupație al Egiptului va consta din 25,000 oameni, împărțiți în trei divizii, din care 10,000 se vor aduce din India, erau 15,000 din Anglia. Generalul Evelyn Wood va fi comandant, iar Sir Evelyn Wood se va statușul major. Toți englezii, care mai rămăseseră în Africa, să intre în ordin să se imbunătățească.

sandria, au primit ordinul să se îmbarce căt mai în grabă.

După cum anunță „The Times”, Francia, în cestiunea Egiptului, va merge alături cu Anglia. Dar telegraful ne semnalează urmele unei ge-

losii care începe să transpire în cercuri din Londra.

Francia, din partea ei, nu se lăsa mai pe jos cu înarmările. Dupa informațiunile ziarului „Clairon”, ajunsse la noi prin „Neue freie Presse”, Gambetta ar fi dîs în comisiunea militară că, pentru ca să se măsure cu Prussia, este destul ca Francia să posedâ o armată de o forță egală, ci trebuie să fie cu mult superioră rivaliei sale, „Am fost bătuți, adause oratorul; pentru aceea trebuie să ne dăm silințe mari mai mari. Francia chieștează un miliard pentru întreținerea marinei și armatei sale. Trebuie să persistăm pe această cale, pentru ca se putem apăra existența noastră națională. Spiritualul de cucerire este astăzi înci puternic de căt în secolul al XV. În acest moment el este îndreptat contra noastră. Acum este pentru Francia ceea ce a de a fi sau de a nu fi. Sper că democrația nu va fi pentru veacuri osindită la această jertfă, dar de o camădată și vorba de viață sau de moarte. Comisiunea a primit serviciul militar obligatoriu pentru toți cetățenii, afară de fiul cei mari mari care întrețin familia. Învățătorii și preoții încă nu sunt scuțiti.

Aceste măsuri se iau pentru un viitor mai mult sau mai puțin depărtat. De o cam dată sau lată, în vedere unei complicații a cestuiu și egipțiene toate măsurile pe care un guvern prevădător trebuie să le ia, pentru ca să fie sigur în ori ce casă. După cum s'a exprimat d. Freycinet în sedința dela 6 Iulie st. n. „guvernul este dator să fie tare, pentru că vocea lui să fie ascultată. Un popor este respectat, când este tare, și fiindcă noi vom se facem ceea cu deținutele dreptul și datorile noastre ca să fim gata pentru ori ce eventualitate.“

De altămîntrelea cestinnea Egiptului pare a avea pentru Francia o importanță cu mult mai mare de cum se crede în genere. Un articol elocvent din „Journal des Desbats”, datorită lui Gabriel Charmes, susține că Francia fiind o mare putere musulmană și singura putere Arabă din Europa, după Turcia, ar cel mai mare interes, de a și menține prestigiul său față cu supușii săi musulmani, care orice umilire a ei în Egipt ar urma să resunet puternic în posesiunile sale din Tunis și Algeria. „Crisa egipteană adângă foaia franceză, nu este o simplă criză politică care ar amenința cel mai mult canalul de Suez, ci începutul unei mari agitații religioase care se va întinde, de nu va fi comprimată, prin Cyrenaica și Tripolitană până în Tunisia și Algeria”.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român.“

Viena, 7 Julio 1882. D. Z.

Viena, 7 Iulie 1882. „D. Ztg.“ în
un articol de fond scrie:

Intr-un sens anumit soartea poporului rutean e foarte interesantă. Puțin mai mult de o vîrstă de om a trecent de către la porunca prefectilor împăraști țăranoșii ruteni apucări armele și încercă în sursează încercată de nobili poloni să-i săngele lor. Gubernatorul împăratesc din Galitia, contele Rudolf Stadion, dispunea după placul său în Reichstagul vienez din anul 1848, de voturile deputaților ruteni; când să ceară el numai decât să sculau și fideli lui în picioare, și când șdea el și Rutenii nu se mișcau din locurile lor. În anul 1861 deputații ruteni la dietă galiciană după sosirea lor la Lemberg se prezintă gubernatorului și îl rugă în genunchi, ca pe reprezentanți ai împăratului, să asigure pe acest deputație în crucea lor credință.

de nemira la credință.
Într'adins trecem preste cele c
s'au întâmplat în acei douădeci de ani
după 1861. Pas de pas domnia Galitie
s'a dat în mâinile Polonilor. Lucrul acest
e firesc, fiindcă elementul polon pri-

inteligenta lui, prin sentimentele lui naionale si traditionile lui, parte glorioase este indreptat la superioritatea naturala in Galicia. Dară tot odată, și aceasta a fost o nedreptate mare, valoarea limbii rutene a fost combătută cu o cerbicie, căreia nu i-a putut pune capăt nici hotărîrile tribunalului imperial. Ceea ce și permite nobilimetei polone domnitoare la alegeri trece peste toate marginile permisului. Desbatere senatului imperial în privința alegerii deputaților Puzyńa și Feodorowicz descupără un sir de violențe evidente în contra partizanilor candidaților rutene.

Și astăzi! Procesul Rutenilor din Lemberg arată, că rodit din politica observată de către Ruteni. Sentența în procesul acesta încă nu s'a publicat și de aceea noi ne impunem resverba cea mai mare în privința vinovăției său nevinovăției acuzaților. Jurăm, între care se află mai tot Poloni, desigur contrastarea în privința naționalităței, datori său a face acuzațiilor o judecătoare nepreocupată, și noi de sigur nu îl vom influența funcționarea lor judecătoarească. Dărău și rîsul procesului absolut nare nimic de a face cu consecințele politice, care rezultă din înterrogatoriu acuzaților de până acum. Său că acuzații intradrever au comis crima de înaltă trădare și atunci contrastul între purtarea de mai înainte a conducătorilor partidei rutene fidel statului și faptele lor criminale în anii din urmă și una din faptele cele mai instructive și deplorabile a istoriei Austriei; sau că acuse și îndreptate contra nevinovăților, cari fară motiv au fost detinuți cu lunile în arest preventiv, în care casă și găzduiește de a înfața persoane distinse ca trădător este o procedere de tot potrivită de a pune pe gânduri. Într timpul, în care deputații naționași rutene asigurau în genunchi fidelizeitatea lor către împăratul, între procesul pentru crimină de înaltă trădare comisă de conducătorii partidei rutene de acum puțin a treut preste douădeci de ani — și această douădeci de ani au fost de ajunsă de a face o schimbare aşa adâncă.

Cine vrea binele Austriei, trebuie să dorească ca cetățenii ruteni acuzați de crima de înaltă trădare să se poată purifica. Căci, cum poate plăcea unui Austriac sincer, să se aderevescă că consilieri de curte, profesori, redactori, preoți și plăgari din teritoriul austriac se fie dovedită că au conspirat cu un stat străin? Nime nu poate dori să se condamne cineaște, dacă nu sunt aleagrăvări decât raporturile curioase al căpitanului plașei Stanislauului. „Acusatul Nycezaj agitează cu atata dăbică, de nu se poate prinde nici de cium.“ Sau Nycezaj e foarte dăbică, ori domnul căpitan al plașei Stanislauului nu e îșteț destul ca se poată demasca pe trădătorul acela dăbică al statului.

Din nenorocire în cursul procesului s'a manifestat din partea guvernului unguresc în contra funcționarilor guvernului de mai înainte cunoscuți, care procesului îl au colorit caracteristic. Intrarea Rusilor în Ungaria în anul 1848 și după părere noastră e o faptă deplorabilă. Dar înaintea unui tribunal austriac faptă ca invinovăția consiliilor de curte Dobrzański atunci în calitate de funcționar era însărcinat cu provisiorarea armatei russesci, nu e caușă de a lăsa novăți, că stă în concesie necuvintăcioasă cu Rusia. O parte de insurgenți unguresci din anul 1848 și acum în serviciu și în posturi mari; dar de aceea, pentru că Dobrzański nu s-a luptat împreună cu insurgenții, în anul 1882 nu poate fi culpabil de înaltă trădare. Ar fi o bătăie de joc de ideea statului austriac dacă părerea tribunalelor unguresci în privința legitimăției revoluției din anul 1848 să nu prezinta ca corectă unui consiliu de juriu austriaci. Dacă în nota poliției

ungurescii consiliul Dobrzenski să invinovătesc că deja în anul 1865, pe timpul ministerului sătărești a fost însarcinat din oficiu de a pădi interesele Slavorilor din Ungaria, și aceasta e o invinovătură, care — cel puțin sub ministerul Taaffe — nu se poate ridica în contra nici unui bărbat politic.

Aceastătoți tăgăduresc, de a fi vinovați crimei de înaltă trădare; recunosc însă cu toții că către Rusia au simpatizat cele mai mari. Interesele monarhiei austriace și cele ale monarhiei rusești mai în toate puncturile sunt contradictorii, și de aceea e un lucru foarte fatal că națiunea ruteneană, care era o dată foarte devotă și fidel statului să schimbat simpatizile ei cu totul. Aceastătoți dic, că părere, care le a dovedit Dr. Rieger cănd cu călătoria cea celebră la Moscova, sunt și părere lor. Câte greseli a căutat să se facă până Ruteniei au ajuns unde Dr. Rieger deja în anul 1867 a fost ajuns! Si curios! Toamna acum unde națiunile au de gând să se impăca a fost de lipsă un proces de înaltă trădare. E ceea ce adăver în dicerea unui deputat austriac că în anii din urmă multe s-a făcut spre a impăca popoarele Austriei desunindule!

„Prusia în consiliul federal“.

Chiar acum a apărut în Lipsca al doilea volum: „Prusia în consiliul federal“. Acest nou volum conține mulțime de documente asupra cestuienei orientale, astfel precum să prezintă pe timpul resboiu Crimei. Este de un interes care-care următorul document, în care principalele de Bismarck, la 25 Iulie 1853, își exprimă părerea sa asupra atitudinii ce ar trebui să ia Austria într-un conflict cu Rusia. Principalele de Bismarck dică între altele:

Stările ultramontanilor merg acum mână cu mână cu acele ale cabinetului vienez. Cea mai mare și mai grea pătră de încercare pentru amendoi este poziționarea Prusiei în Germania. Noi nu putem deci, escludând toate celelalte motive ce există în cestuiuna orientală, să aderăm la o cădere a Austriei decât numai cu condiținea că și noi să ne mărim în aceeași proporție. Dacă Austria, va începe un resboiu cu Rusia, apoi cu greu va pute să se opună pentru multă vreme și cu succes acelor planuri ce puterile de vest ar avea pentru restabilirea Poloniei. Aceste planuri n-au fost niciodată respuse până acum cu seriositate nici în Paris, nici în Londra, și ele vor fi puse mai curând său mai târziu ca singurul mijloc în stare de a micșora puterea rusăscă. Interesul Austriei contra restabilirii Poloniei nu este atât de mare ca al Prusiei și Rusiei, și eu n'ar avea prin urmare trebuință, în urma unei rupturi cu Rusia, să se despărță de puterile de vest. Cred chiar că, la cas de trebuință, Austria ar alege terile din Dunăre daca ar fi nevoie să opteze între Galitia și acestea. Acestea sunt mai accesibile de limba și guvernul german decât sunt provinciile polone. Populația este neofensivă, sunt capabile de o mai bogată desvoltare și se potrivesc, atât din punctul de vedere geografic cât și comercial, mai bine cu Austria, decât Galitia care se află în afară de Carpați. Afară de acestea, restabilirea Poloniei prezintă avantajele sistemei austriace:

1. Prusia va fi slabită și ținută în săh;
2. Pericolul panslavismului încreză, când există două State slave puternice de religiuni și de naționalități diferite;
3. Europa dobândescă un Stat important de confesiune catolică;

4. Polonia, restabilită cu ajutorul Austriei, va fi pentru moment un aliat mai sigur al Austriei.

5. Restabilirea Poloniei procură poate Austriei singure garanții durabile contra unei preponderanțe din partea Rusiei îndată ce afacerea italiana ar provoca o ceară între Austria și Franța sau în casul când cea dântăi din aceste puteri s-ar afla în vră incercătură.

În casul cel mai rău, cabinetul vienes s'ar mulțumi cu propunerea dea împărții din nou Polonia, fără a renunța la Terile din Dunăre. Nu mergeat de departe în cât să afirm că Austria ar conlucra de bunăvoie la o restabilire a Poloniei, dar dacă puterile de Vest vor stăru cu tot dinădinsul, apoi ea va adera, cu condiția insă cea se i se dea Terile din Dunăre ca recompensă.

„Nouvelle Revue“ și „Timpul.“

„La Neuvelle Revue“, în numărul său delă 1 Iulie, publică sub titlu: *Scrisori relative la politica exterioră*, nesec apreciază plin de interes și de actualitate asupra evenimentelor mai importante ce se petrec în Europa. Autorul acestor scrisori pare a fi rupt cu tradițiunile rutinare și se restrinse ale istoricilor francez, care continuă încă a crede după obseruaționea castigă a lui John Lemoine, că lumea se întinde până la marginile fortificațiunilor Parisului. De aceea socotim folositor a pune sub ochii cetătorilor nostri următoarele renduri, care termină articolul anunțat:

În momentele de față Europa este frântă de un neastăpărat aducere. O lume întreagă, o civilizație care

și-a avut mărcirea ei, se preschimbă;

poporul aspiră astăzi la o constitu-

are a statelor europeene care să nu

mai fie basată pe forță brutală. Deși

curenții firești care le imping unele

spre altele sunt încă impedecate în

drumul larg de combinațiunile diplo-

mări și de predominirea armelor

ofensive, nu trebuie totuși să fim in-

grigiti peste măsură de victoria tre-

cătoare, a sectorilor conquistă. În

ciuda protocoalelor oficiale, întreve-

ne soluțiuni la cari nu se acceptă

negreșit biurocratii și agenții din

Bismarck. Pe cînd omul de stat ger-

man continuă, cu o încreștere ster-

ilă, se represintă și se afirmă eresile

îmbrătrâne, ideea națională prinde

refracțini pretutindeni. Dacă miscarea

va dura, poporul mic vor deveni

mai tîrzi decât potențială aparentă ai

continentului nostru. Ecădă ce se face

se dorim din suflet împăcarea desă-

vărtă a poporului italian cu popo-

rul francez, precum și triumful par-

tidului național în Egipt. Ecădă de ce

erăși regrețam din toate puterile ne-

depășeata comisă, cu concursul Fran-

cieni, cătră viteaza și nobila națiune

română.

Sistemul fericiți dice „Timpul“ ve-

dînd în fine că spiritile luminate ale

Frantei au început să recunoască

greșele mari și repetite pe care ai-

ște putere le a comis succesiiv față

în Italia, cu ocasiunea conferinței tuni-

sene, față cu Egiptul nevoind să re-

recunoască caracterul național al revo-

luționii sale și amintindul cu demona-

ția navală, față cu România mai

ales în cestuiuna libertății navigațiunii

din Dunăre. După cum am observat

într'un articol precedent, se pare că

un geniu nefast a împins necontenti

pe politicii și diplomații ei să caute

în instrâină simpatizile și afecțiunile

cele mai bine stabilite. Ingrăditudinea

Frantei în privința noastră a cau-

sat o surprindere dureroasă și adâncă

în toată țara căci nimănii nu se putea

aștepta că lovitura de grăție să ne

vie într-o cestuiuna națională așa de im-

preună că libertatea navigațiunii pe

marelle fluviu, tocmai dela aceia pe

care ne învățaseră ai iubi și ai respecta. Să și trebuie totă credere dragostei și totă tără caracterului național spre a rezista acestei nesocote liovituri.

Astăzi un reverment pare a se fi produs în opinionea publică, dacă judecă după cele petrecute de curând. Franția isolată de celelalte puteri prin tactica dibace a principelui de Bismarck și prin propriile ei imprudențe, caută se recășteje terenul perdu. Ridicarea ședinței de către camere la vestea morții generalului Garibaldi și manifestațiunile publice ce au avut loc cu această ocazie dovedesc în deajun cît de simțitor este pentru Francezi faptul că neutralitatea de odinioară a Italiei s'a transformat acum într-o alianță ofensivă și defensivă cu Germania. De altă parte în ceea ce privește misiunea națională din Valea Nilului publicul începe a înțelege, de și prea târziu din nenorocire, că era mai bine mai folositor și mai deznădăunător să se impună națiunea care să încurajeze aspirațiunile spre libertate ale poporului egipitan și să cștige astfel simpatiile decât să recurgă la o spărițoare copilarescă și ridiculă ca demonstrația navală, destinația să nu aibă sanctiune încă dela început.

În ceea ce se privește pe noi, ascăptăm cu oare care să rezervă viitorul, deși nu ne vine să credem că orbirea în care a căută guvernul lui de Freycinet în primul moment va mai continua și de aci înainte față cu o națiune amică. Cestuiuna libertății Dunării sfînd de interes european, fie care putere, și Franția în Special, va înțelege periculul, ce ar putea rezulta din stabilirea hegemoniei Austriei asupra bătrânilor fluviu.

Ceasă neuse poate deci tăgădui astăzi în mod serios este ideea naționalităților care a început să se prință consistentă și să se impună meditațiile oamenilor politici. O forță ascunsă însă irezistibilă împinge fragmentele desfășute ale același trunchi să se adune și să se suzeze împreună. Orb și acela care nu vede lucrarea latenta de concesiune la care assistăm Pangermanismul a incetat să îastădi o concepție abstractă a cătorva vizatori, spre a intra în domeniul realității. Am vorbit, aci chiar de tendința neclinită a printului de Bismarck către realizarea acestui ideal și de mijloacele întrebuintate de dênsul spre a desagrega elementele germane ale monarhiei dualiste, în damele celorlalte mici naționalități ale peninsulei balcanice.

Dacă pangermanismul a luat o formă concretă, panslavismul n'a reîmăs mai pe jos. Pretutindeni scriitori și publici ruși preconizează ideea unui imperiu care ar cuprinde în sine toate elementele slavice. Reservoir din 1876 n'a avut alt scop. Cădereea generalului Ignatief dela putere va avea de consecință negreșit abandonarea momentană a acestui ideal și de mijloacele întrebuită de dênsul spre a desagrega elementele germane ale monarhiei dualiste, în damele celorlalte mici naționalități ale peninsulei balcanice.

Dacă aceste două idei au eşit astăzi la lumina mare, o altă numai pe Jos. Pretutindeni scriitori și publici ruși preconizează ideea unui imperiu care ar cuprinde în sine toate elementele slavice. Reservoir din 1876 n'a avut alt scop. Cădereea generalului Ignatief dela putere va avea de consecință negreșit abandonarea momentană a acestui ideal. Nu se știe însă dacă fostu ministerul să fi rechișat mâna la guvern, mai forte și mai popular ca original.

Decă aceste două idei au eşit astăzi la lumina mare, o altă numai pe Jos. Pretutindeni scriitori și publici ruși preconizează ideea unui imperiu care ar cuprinde în sine toate elementele slavice. Reservoir din 1876 n'a avut alt scop. Cădereea generalului Ignatief dela putere va avea de consecință negreșit abandonarea momentană a acestui ideal. Nu se știe însă dacă fostu ministerul să fi rechișat mâna la guvern, mai forte și mai popular ca original.

Platașul slovac, ascultat

în mijlocul acestei redeșteptări, puternice a sentimentului de rasă, numai latinitatea pare încă să stă în amortire.

Afacerea dela Tisza-Eszlar.

După „Egyetértés“:

Tiszalök.

Sub datul de 8 Iulie ni se scrie: Se aşteaptă că mai în grabă un comunicat oficial despre rezultatul investigației, de oare ce judele investigațional Iosif Bar alături a trimis o lungă telegramă ministrului de justiție. Eri dimineață a plecat comisia de investigație la Eszlar. S'a dus cu ea și un gendarm, un pandur și David Herschko jiduanul sub grijă servitorului delă temniță, mai departe plătușul slovac, dela care au emanat primele mărturisiri. Juđii investigatori au rămas în Eszlar cu cei doi prizoneri, iovi dueș însă din Eszlar la Nyiregháza, și comisia se va întoarce că mai curând la Tiszalök. Comisia de investigație a căutat în Eszlar mormântul Estirei Solymosi și după cum se afirmă lâ să affat, însă mormântul era gol. Comisia de investigație sosind eri pe nesciute în Tokaj, a prins un jidan, negătorul care joacă o însemnată rolă în acest proces. Prinderea lui a făcut în Tokaj mare sensație, întâmplându-se Vineri seara.

Nyiregháza, 9 Iulie.

Asără a venit anulă comisia de investigație. Investigăjunea preventivă va fițea 4-5 dile, și investigația specială după părere a procurorului va fițea o lună de dile. Persecuțarea finală se va fițe pe la mijlocul lui August. Carol Eötvös călătoresc pe pre o 4 dile la Budapesta, astăzi a avut lungi confrințe cu procurorul și cu judele investigător.

Királytelek 9 Iulie.

Platașul slovac, ascultat pentru prima dată în 6 a lunei Iulie, a mărturisit între altele, că trupul aflat la Dada i s'a dat dênsului în partea de sus a comitatului Szabolcs, nu scie însă în care comună s'a întemplat aceasta. Asemenea scie că trupul Estirei Solymosi în prezența lui s'a dat jidurilor plătuș.

Ei adă dat ajutorul cu vestimentele Estirei Solymosi și s'el lege de plătuș. Plata lui pentru aceste servite era depusă la jiduanul din Tokaj, pe care l'a prins eri.

Nyiregháza, 9 Iulie.

În mijlocul acestor să a constatată că jiduanul plătuș David Herschko și giurul Albert Farkas în Szolnok și giur — după — cum se scie au fost și doi jiduri David Herschko și un as numit Ignatie. După ascultarea preventivă cest din urmă fu lăsat pe picior liber. Din mărturisirile plătușilor prinși se constată însă că acest jidur încă e compromis. Acuma se curentea în toate părțile.

Nyiregháza, 9 Iulie.

Din cercetare să a constatată că jiduanul plătuș David Herschko și giurul plătușul la sine vestimentele Estirei Solymosi. Pe Herschko l'au adus astăzi ai cu părul tuns în haine de rob.

Egyetértés a primit în 11 Iulie. N. dela Nyiregháza telegrama următoare:

Platașul David Herschko israelit a făsonat că vestimentele Estirei Solymosi le a căpătat dela o jidă din Eszlar, pe care nu cunoaște.

Judele instructor, după cum se scie s'a dus la Tisza-Lök la Eszlar, lăud, lăud cu sine și pe Herschko. Aci la confrontat cu toate jidanele din Eszlar. Pe una, care incătuă a mărturisit că cunoasce pe Herschko a detinut-o. Des-

